

«Volia parlar de la Barcelona que ningú no posa a les guies turístiques»

Entrevista al fotògraf i il·lustrador Jordi Borràs, que publica el llibre de fotografies 'Warcelona, una història de violència'

Jordi Borràs. Foto: Adrià Costa

La violència pot manifestar-se de moltes maneres, tal com demostra *Warcelona, una història de violència*, el contundent document que retrata els esclafits socials i nacionals que hi ha hagut a la capital catalana ens els últims anys. "Una fotografia la pots manipular, però no enganya mai", diu Jordi Borràs (<http://www.jborras.cat>) (Barcelona, 1981), fotògraf i il·lustrador gracienc, i veí de la Garriga. I les fotografies d'aquest llibre ensenyen moltes coses de nosaltres, de la globalitat del país on vivim i, també, de l'equilibri de poders entre accions, reaccions, protestes, agitació, manifestacions i repressió. El llibre és la crònica gràfica d'una Barcelona sacsejada, "però és només la punta d'iceberg d'una cosa molt més profunda", tal com sosté Borràs. "Tot són imatges fetes al carrer, fetes quan tot es trenca. Però va molt més enllà de tot això". Hi trobem banderes cremades, persones mutilades, vidres trencats, "una problemàtica social que reclama un debat que ara mateix no hi és".

El gran èxit que està tenint *Warcelona* segurament prové del compromís d'un fotògraf com Borràs, amb la mirada atenta a allò que bull al carrer i amb la decisió d'explicar-ho. Potser aquest compromís va fer que arribés al punt de ser agredit en una de les càrregues policials, "tot i que haig de dir, d'entrada, que jo no sóc un valent. Al contrari, més aviat peco de ser excessivament prudent". Això no va ser impediment per rebre fins a sis impactes de porra a diferents parts del cos, cops que van ser produïts per tres mossos d'esquadra diferents. "No crec en les casualitats, i tinc molt clar que el que els molesta és que hi hagi un periodista gràfic treballant. Això passa més sovint del que ens pensem, i no és un problema dels mossos d'esquadra. És un problema molt concret d'uns antiavalots que hi ha al cos".

Una reflexió sobre els agents de la violència

"Aquest llibre és una conseqüència del *Barcelona, posa't guapa*. Volia parlar d'aquesta Barcelona que ningú no posa a les guies turístiques. El llibre és el reflex d'una ciutat que bull, que lluita i que protesta i que és molt més que això. Però que també és això". Què en queda de la Barcelona "guapa" dels anys olímpics? Ben poca cosa. "L'elitització de la ciutat des del 92 fins ara és molt exponencial. Barcelona perd població des de fa uns quants anys. Jo mateix, que sóc nascut a Gràcia i que he hagut de marxar a viure a la Garriga". Barcelona entesa com un gran aparador. "Han fet una ciutat pel negoci i no per la gent".

Les 109 fotografies que formen el llibre fan una crònica molt àmplia dels fets que succeeixen, de manera cronològica, al llarg de quatre anys. "Vaig voler mostrar-ho així, en ordre cronològic, perquè em servia per comparar què passa durant l'1 de maig del 2010, del 2011 i del 2012, i així, successivament". Quan en veus el resultat, una pregunta no deixa de ressonar: les mesures repressores serveixen d'alguna cosa? "Jo crec que el llibre demostra que no, malgrat el pas del temps. De fet, vull que el llibre faci reflexionar la gent sobre si tot això realment val la pena, si la violència és un contenidor cremat o és un consell directiu d'un banc". Jordi Borràs vol que es comenci, d'una vegada per totes, a parlar de proporcionalitat, de repressió a moviments socials, de reparació a les víctimes. "El llibre també vol parlar d'un model policial que no funciona i que és hereu directe de la policia armada franquista".

Una realitat sense censura

Si les fotografies no enganyen, la realitat que ens mostra *Warcelona* necessita moltes hores d'una reflexió profunda. Totes les imatges tenen una força inusual, tenen un per què i una ferida. Totes són petites anatomies d'un moment concret. Però en Jordi Borràs, si n'hagués de triar una, es quedaria amb una imatge del 27 de maig de 2011, quan la policia va desallotjar el campament dels indignats. "És una que va sortir casualment, sense voler-ho. Vaig fer una fotografia a l'escut d'un antiavalots i, a casa, tot repassant les imatges, vaig veure que sortien les tres cares de pànic de les persones a qui estaven a punt d'estomacar". N'hi ha una altra, però, que també el va colpir molt. "La fotografia d'Angelo Cilia i la seva companya després de rebre l'impacte d'una bala de goma a l'ull". Una fotografia que, a més, va ser censurada a Facebook, sense saber-ne encara els motius. "L'Angelo va perdre l'ull. Malgrat la censura, la imatge va tenir un efecte boomerang, ja que va acabar escampant-se com la pólvora".

Tal com també s'escampa *Warcelona*, de mica en mica i a pas ferm. Un llibre que parla d'un moment, d'un país i d'una ciutat. Unes imatges que tenen moltes coses a dir i que, malgrat tot, no volen restar en silenci, tal com demostra que en Jordi Borràs no pari de fer-ne presentacions arreu del país. De la mateixa manera que no para d'imaginar nous projectes, noves denúncies i nous horitzons, ja sigui amb el clic de la càmera o amb el llapis que també sap dibuixar altres escenaris on tot sigui possible.

La imatge de Jordi Borràs que apareix al cartell promocional de la mostra. Foto: Jordi Borràs